

**Силабус навчальної дисципліни
«ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА»**

Напрямок підготовки	Доктор філософії																							
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка																							
Спеціальність	011 Науки про освіту																							
Освітньо-наукова програма	Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова																							
Статус дисципліни	Дисципліна професійної підготовки																							
Мова навчання	Українська																							
Семестр	II																							
Кількість кредитів ЄКТС	3																							
Форма підсумкового контролю	Іспит																							
Викладач	Матвієнко Ольга Василівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри психології, педагогіки і туризму КНЛУ.																							
Анотація навчальної дисципліни	Дисципліна «Порівняльна педагогіка» належить до переліку дисциплін циклу професійної підготовки. З огляду на соціальну і педагогічну значущість порівняльної педагогіки в сучасному світі, програма надає можливість ознайомитися із сутністю цивілізаційного підходу, що допускає різноманіття форм соціальної організації, розкриваючи властиву кожній з них систему духовних цінностей, а також дозволяє поєднувати достоїнства об'єктивного, і суб'єктивно-особистісного у вивченні освітніх реалій, повніше розкрити гуманістичний зміст і перспективи світового педагогічного процесу.																							
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	<table border="1"> <tr> <td colspan="3">3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:</td> </tr> <tr> <td></td> <td align="center">Денна/вечірня форма навчання</td> <td align="center">Заочна форма навчання</td> </tr> <tr> <td>лекції</td> <td align="center">20 год</td> <td align="center">4 год</td> </tr> <tr> <td>семінарські заняття</td> <td align="center">10 год</td> <td align="center">2 год</td> </tr> <tr> <td>практичні заняття</td> <td align="center">–</td> <td></td> </tr> <tr> <td>консультації</td> <td align="center">–</td> <td></td> </tr> <tr> <td>самостійна робота</td> <td align="center">60 год</td> <td align="center">84 год</td> </tr> </table>			3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:				Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	лекції	20 год	4 год	семінарські заняття	10 год	2 год	практичні заняття	–		консультації	–		самостійна робота	60 год	84 год
3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:																								
	Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання																						
лекції	20 год	4 год																						
семінарські заняття	10 год	2 год																						
практичні заняття	–																							
консультації	–																							
самостійна робота	60 год	84 год																						
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	<p><i>Знати:</i> загальні засади порівняльної педагогіки; зародження і становлення порівняльної педагогіки як науки; методологію і методи порівняльно-педагогічних досліджень; міжнародну взаємодію в освіті; особливості різних рівнів освіти в регіонах і країнах світу; чинники і стратегії реформування освіти.</p> <p><i>Вміти:</i> використовувати в професійній діяльності знання про інноваційний педагогічний досвід високо розвинутих країн; організувати компаративістичні наукові дослідження педагогічних явищ освітніх рівнів різних країн і регіонів на горизонтальному і вертикальному рівнях; використовувати набуті знання для прогностичних цілей (або ідей і стратегій) розвитку освіти і педагогіки зокрема.</p> <p>Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в області філософії, педагогіки, методології наукового дослідження в галузі освіти. Знання та навички, отримані в результаті їх вивчення, створюють необхідну базу для вивчення курсу «Порівняльна педагогіка» і мають високу ступінь кореляції з ними.</p>																							
Мета вивчення дисципліни	сприяти розвитку у аспірантів розуміння необхідності звертання до закордонного досвіду в різних галузях наукового знання, системи наукових знань про освітні системи зарубіжних країн і України, уміти визначати їх теоретико-методологічні, організаційні																							

та дидактичні засади, окреслювати можливості використання інноваційних ідей світового досвіду для удосконалення та розвитку системи освіти в цілому й професійної підготовки філологів і педагогів в Україні; *формуванню* міжкультурної компетентності, умінь і навичок узагальнювати, порівнювати зарубіжний і вітчизняний досвід з організації освіти; *вихованню* професійних і особистісних якостей аспіранта, необхідних для здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності в умовах українського й світового освітнього простору.

Перелік тем, зміст лекційних і семінарських занять

Змістовий модуль 1. Предмет і теоретико-методологічні основи порівняльної педагогіки

1.1. Порівняльна педагогіка як галузь педагогічних знань: об'єкт, предмет, функції та завдання порівняльної педагогіки. Основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки. Методи порівняльно-педагогічних досліджень.

1.2. Розвиток дошкільної, шкільної, позашкільної та професійної освіти у країнах світу: розвиток теорії дошкільного виховання у працях зарубіжних й українських учених; особливості шкільних системи провідних країн світу; загальна характеристика професійної освіти у провідних країнах світу.

Змістовий модуль 2. Національні особливості організації системи освіти в країнах світу

2.1. Особливості соціалізації особистості в освітніх системах провідних країн світу (США, Канада, Велика Британія, Німеччина, Франція, Фінляндія, Японія).

2.2. Порівняльний аналіз структури середньої освіти в англійських країнах, Німеччині, Японії, Росії. Проблеми розвитку вищої освіти у країнах світу. Законодавчо-правове врегулювання функціонування транснаціональної вищої освіти.

Змістовий модуль 3. Розвиток освіти в Україні в умовах інтеграційних процесів

3.1. Особливості розвитку сучасної системи освіти в Україні: історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки в Україні; шляхи модернізації української освіти.

3.2. Провідні тенденції реформування освітніх систем: тенденції розвитку вищої освіти в рамках Болонського процесу, ідеї безперервної освіти; удосконалення ефективності та якості освіти.

Система оцінювання курсу

Контроль результатів навчання аспіранта з дисципліна здійснюється у формі *вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю*. Механізм і критерії оцінювання оприлюднюються кафедрою психології, педагогіки та фізичного виховання на своєму сайті та інформаційному стенді та доводяться до відома аспірантів до початку навчального року.

Вхідний контроль застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань аспірантів і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта. **Поточний контроль** проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється за *накопичувальною системою*.

Види навчальної діяльності аспіранта	Аудиторна навчальна робота аспіранта					Самостійна навчальна робота аспіранта			Модульна контрольна робота
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Національні особливості організації системи освіти в країнах світу (країна на власний вибір). Мультимедійна презентація	Ситуаційний аналіз (кейс-метод)	
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	5	5	10	10	50

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Порівняльна педагогіка» передую написання аспірантами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота включає 2 завдання, з яких кожне оцінюється за наступними *критеріями*. Відповідь на кожне завдання модульної контрольної роботи оцінюється за 25-бальною шкалою.

23-25 балів виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання завдання.

18-22 бали виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

15-17 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

14 балів і менше виставляється за умови відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Виконане завдання має включати такі складники: обґрунтування актуальності, викладення змісту, висновки.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – <i>іспит</i>	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Залік	50 50

Іспит складається після завершення вивчення дисципліни «Порівняльна педагогіка». Метою іспиту є перевірка рівня успішності засвоєння аспірантами теоретичних основ курсу та оволодіння ними практичними вміннями організації власної педагогічної діяльності.

Аспірантам, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 63-70 за рішенням кафедри психології, педагогіки і туризму може бути виставлена підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою «відмінно», за шкалою ЄКТС – А. Підсумковий рейтинговий бал виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового балу аспіранта 30 балів. Аспіранти, семестровий рейтинговий бал яких становить 62 і менше балів, складають іспит. Іспит проводиться за білетами. Кожен білет включає три питання з різних змістових модулів.

Максимальний екзаменаційний бал становить 30 балів. Викладач оцінює відповідь студента на кожне з питань екзаменаційного білета за 10-и бальною шкалою (від 0 до 10).

Критерії оцінювання відповіді аспіранта на питання екзаменаційного білета

10 балів – виставляється за повну, ґрунтовну, безпомилкову відповідь з елементами творчості, вияв власного ставлення; здатність практичного застосування знань, високий рівень узагальнення;

9 балів – виставляється за повну, ґрунтовну, безпомилкову відповідь з елементами творчості, вияв власних суджень; за суттєві доповнення до відповідей інших аспірантів, які є свідченням систематичної підготовки аспіранта до заняття, однак у відповіді аспірант припускається незначних помилок;

8 балів – виставляється за наявності переважно повної і ґрунтовної відповіді, допущені неточності не мають суттєвого значення. Доповнення є свідченням систематичної підготовки аспіранта, але виявляють репродуктивні знання, а не узагальнення, власні судження тощо;

7 балів – аспірант знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями, вміє робити висновки, однак припускається помилок у визначеннях, характеристиках, класифікаціях;

6 балів – виставляється за неповну, неточну відповідь, за доповнення до відповідей інших аспірантів, які є здебільшого фрагментарними, не містять елементів самостійності, творчості;

5 балів – виставляється за фрагментарну відповідь, за уміння розв’язувати завдання виключно за зразком;

4 бали – виставляється за схематичну відповідь з грубими помилками, наявні прогалини у знаннях;

3 бали і менше – за відповідь, що демонструє початкові уявлення аспіранта про і менше предмет вивчення.

0 балів – виставляється за відсутність відповіді.

Підсумкова відповідь за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

В Індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (аббревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

Політика курсу

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов’язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об’єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра психології, педагогіки і фізичного виховання і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Під час роботи над письмовими роботами не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальцифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Основні види відповідальності аспірантів за порушення академічної доброчесності: ● повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); ● повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; ● відрахування із закладу освіти; ● позбавлення академічної стипендії; ● позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Рекомендована література

Основна:

- Авшенюк, Н. М. (2015). *Тенденції розвитку транснаціональної вищої освіти у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.*: монографія. Інститут обдарованої дитини.
- Авшенюк, Н., Кудін, В., Огієнко, О. та ін. (2011). *Модернізація педагогічної освіти в європейському та євроатлантичному освітньому просторі* (колективна монографія). Педагогічна думка.
- Галус, О. М., & Шапошнікова, Л. М. (2006). *Порівняльна педагогіка: навч. посіб.* Вища школа.
- Локшина, О. І. (2016). Порівняльна педагогіка в Національній академії педагогічних наук України: кроки зростання. *Український педагогічний журнал*, 2.
- Матвієнко, О. (2008). Порівняльна педагогіка як навчальний предмет в педагогічному університеті. *Філософія педагогічної майстерності: зб. наук праць*. ДОВ «Вінниця».
- Ничкало, Н. Г. (2019). VIII українсько-польський / польсько-український форум «Освіта для миру / Edukacja dla pokoju». *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 1(1). <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2019-1-1-3-1>
- Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів*: хрестоматія / авторський колектив (2015). Педагогічна думка.
- Сбруєва, А. А. (2005). *Порівняльна педагогіка: навчальний посібник*. 2-ге вид., стер. ВТД «Університетська книга».
- Чепіль, М. М. (2014). *Порівняльна педагогіка: навчальний посібник*. Академвидав.
- Robinsohn, S. B. (1994). *Comparative education: A basic approach*. (H. Robinsohn, Ed.). MagnesPress.

Додаткова:

- Авшенюк, Н. М. (2016). Тенденції професійного розвитку вчителів у розвинених англomовних країнах в умовах глобалізації. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Педагогіка та психологія*, 2, 13–17.
- Авшенюк, Н. М. (2018). Центри освіти дорослих у США і Японії: типологія та особливості функціонування. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Педагогіка та психологія*, 1.
- Авшенюк, Н. М., Годлевська, К. В., Дяченко, Л. М., Котун, К. В., Марусинець, М. М., Огієнко, О. І., Постригач, Н. О., & Пилинський, Я. М. (2018). *Неперервна педагогічна освіта в зарубіжних країнах: інформаційно-аналітичні матеріали*. ТОВ «ДКС Центр».
- Бідюк, Н. М. (2018). Дистанційне навчання в системі післядипломної педагогічної освіти Німеччини. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*, 50.
- Котун, К. В. (2014). *Педагогічна освіта Фінляндії у контексті європейськоговиміру (методичні рекомендації)*. Ін-т обдарованої дитини.
- Лавриченко, Н. М. (2000). *Педагогіка соціалізації: Європейські абриси*. ВІРА ІНСАЙТ.
- Мельник, Н. І. (2012). *Дошкільна освіта сполучених штатів: історія і сучасність*: монографія. Видавець «Сочінський».
- Осадчий, В. (2014). Сучасні особливості професійної підготовки вчителів у Країнах Сходу. *Педагогіка і психологія професійної освіти*, 2.
- Павлюк, В. І. (2012). *Підготовка майбутніх учителів у системі багаторівневої педагогічної освіти в Канаді*. (Дис. канд. пед. наук). Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Міністерства і науки України, Умань.
- Реалізація європейського педагогічного досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України: матеріали методологічного семінару*. (2009). Педагогічна думка.
- Роляк, А. О. (2011). *Професійна підготовка вчителів у вищих навчальних закладах Данії*. (Дис. канд. пед. наук). Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАНП України, Київ.
- Continuing Professional Development for Teachers, working in Early Childhood and School Education*. (2013). https://eacea.ec.europa.eu/nationalpolicies/eurydice/content/continuing-professional-development-teachers-workingearly-childhood-and-school-education-25_sl?2nd-language=en
- Continuing Professional Development for Vocational Teachers and Trainers in Turkey*. (2016). Prepared by Ahmet Besim Durgun for the ETF

	<p>Japanese Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology. (2018). <i>Higher education</i>. http://www.mext.go.jp/en/policy/education/index.htm</p> <p>Singapore Ministry of Education. (2018). <i>Education System</i>. https://www.moe.gov.sg/education/education-system</p>	
<p>Додаткові ресурси</p>	<p>https://lib.iitta.gov.ua.</p>	<p>Науковий журнал «Порівняльна професійна педагогіка»</p>
	<p>https://sites.google.com/view/comp-edu-dep/%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%8F</p>	<p>Відділ порівняльної педагогіки. Інститут педагогіки НАПН України</p>
	<p>http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika</p>	<p>Освітня політика. Портал громадських експертів.</p>